

Куковиця В.В., магістр гр. МEG-53

Науковий керівник – Гриб О.М., к. геогр. н.

Одеський державний екологічний університет (ОДЕКУ)

СУЧАСНІ ГІДРОЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ КУЯЛЬНИЦЬКОГО ЛИМАНУ

Вступ. Гідроекосистема Куяльницького лиману є унікальним водним об'єктом з значними рекреаційними і бальнеологічними природними ресурсами. Актуальність роботи пов'язана з тим, що в останні 10 років через неврегульовану антропогенну (насамперед, водогосподарську) діяльність на водозборі лиману, в сукупності з впливом кліматичних змін та відсутністю ефективної системи інтегрованого управління природокористуванням за басейновим принципом, природні ресурси водойми знаходяться під загрозою повного або часткового зникнення.

Постановка задачі та мета роботи. Перш за все необхідно визначити всі основні чинники які впливають на гідроекологічний режим лиману. Метою роботи було збір даних для визначення головних гідроекологічних проблем лиману, встановлення основних чинників, які впливають на його стан, та обрання методів подальшого моделювання умов функціонування водойми (насамперед, водно-сольового режиму), при яких може бути відновлений сприятливий екологічний стан лиману та будуть забезпечені умови збереження його природних (у тому числі, лікувальних) ресурсів.

Об'єкт дослідження, вихідні матеріали та методи дослідження. Об'єктом дослідження є басейн екосистеми лиману, водно-сольовий режим, хімічний склад ропи, стан грязей і біоти водойми. Вихідними матеріалами є щорічні дані про режим та ресурси поверхневих вод суші, довідники, наукові статті та монографії, звіти з науково-дослідних робіт ОДЕКУ та результати власних натурних спостережень за станом лиману.

Результати дослідження та їх аналіз. Встановлено, що основними проблемами лиману є: пересихання значних частин акваторії лиману та «оголення» його дна (окиснення сульфідних відкладів, висихання лікувальних грязей і зникнення їх біологічної активності), потрапляння в лиман забруднювальних речовин з об'їзної та залізної доріг, промислових підприємств та штучних водойм пересипу, з водами зливової каналізації та соками з промивно-пропарочної станції (нафтопродуктами, пилом, важкими металами, СПАР тощо), несанкціонована сільськогосподарська діяльність на берегах лиману та в заплавах річок його басейну (особливо значний перевипас великої рогатої худоби), зарегульованість стоку річок і балок на водозборі лиману значною кількістю штучних водойм і гідротехнічних споруд, які перехоплюють майже 100 % об'єму води, що формується на водозборі лиману. К основним проблем необхідно також віднести сотні несанкціонованих звалищ сміття на берегах лиману.